

Representantforslag 95 S

(2016–2017)

fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Trine Skei Grande og Abid Q. Raja

Dokument 8:95 S (2016–2017)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Trine Skei Grande og Abid Q. Raja om å innføre kompetansekrav i barnevernet

Til Stortinget

Bakgrunn

Der foreldene av ulike grunner ikke kan ta vare på barns grunnleggende rettigheter, er det offentliges ansvar å sikre at barn ikke blir utsatt for omsorgssvikt. Barnevernet er derfor en svært viktig aktør for å sikre at alle barn får en trygg oppvekst, og forslagsstillerne mener det må være et absolutt krav at det offentlige kan ivareta de oppgavene de påtar seg på en skikkelig måte. Der det offentlige tar over omsorgen for barn, må det være et ufravikelig krav at barnet får en bedre omsorgssituasjon. Det betyr at det skal utvises et godt faglig barnevern for å trygge rettssikkerheten til mange ulike familieformer i ulike kulturer. De som arbeider i barnevernet har etter forslagsstillernes syn et stort ansvar, og derfor må både lønn og kompetansen økes med hensyn til arbeidsoppgavene. Barnevernet er et komplekst saksfelt. Det krever høy faglighet, god modenhet og helhetsforståelse for å se barnets totale situasjon i nåtid og flere år fremover, og ut fra det velge det rette tiltaket til rett tid. Etter forslagsstillernes syn er det neppe et annet område i samfunnet som er mer krevende å arbeide i, og der det samtidig er svært viktig at folk står lenge i sine stillinger. Derfor er forslagsstillerne bekymret over at ca. 1/3 av alle ansatte i barnevernet slutter etter ett år. Barnevernets ansvar har økt kraftig, og antallet barn i kontakt med barnevernet har økt de siste 15 årene. Forslagsstillerne viser til at det ved inngangen til 1997 var 21 480 barn som mottok hjelp

fra barnevernet, mot 53 088 barn med tiltak i 2014. I løpet av 2014 behandlet barnevernstjenesten 53 000 meldinger som omfattet 46 950 barn. Det ble startet ca. 41 900 undersøkelser for 39 400 barn i løpet av 2014. På slutten av 2014 var ca. 37 100 barn og unge registrert med tiltak fra barnevernet, og av disse var 14 800 barn plassert utenfor hjemmet (Statistisk sentralbyrå (SSB)). Forslagsstillerne mener omfanget av tiltak og variasjonen i barnevernets arbeidsoppgaver understreker det store behovet for systematisk å arbeide for å styrke tjenesten.

Økt krav til kompetanse

Forslagsstillerne viser til at det i dag ikke finnes kompetansekrav for å arbeide i barnevernet. Barnevernloven sier ikke noe om hvilke kvalifikasjoner en saksbehandler i barnevernet, eller en leder, skal inneha. Samtidig er det tydelige krav til kompetanse innenfor barnehage, skole og helsevesen. Forslagsstillerne mener det er på høy tid med kompetansekrav også i barnevernet. Forslagsstillerne er kjent med at det er satt ned et lovutvalg som arbeider med ny barnevernlov, men at heller ikke dette lovutvalget har anbefalt kompetansekrav, til tross for at lovutvalgets leder har uttalt at det er viktig hvilken kompetanse som finnes i barnevernet og hvilke ressurser det har tilgjengelig for å gjøre en god jobb. Forslagsstillerne mener barnevernet bør være et tverrfaglig felt, men mener det aldri må gå på bekostning av barnevernsfaglig kompetanse på et høyt nivå i barnevernstjenesten. Forslagsstillerne mener det haster med å innføre krav til kompetanse i barnevernet og mener det derfor er synd at dette ikke var en del av lovutvalgets mandat.

Forslagsstillerne viser til at de siste 15 års større offentlige utredninger om utsatte barn og unge har konkludert med behovet for kompetanseheving,

blant annet ved å utvide barnevernspedagogutdanningen. NOU 2009:8 om Kompetanseutvikling i barnevernet (Befringutvalget) er en sentral kilde til vurdering av kompetansebehovet og utdanningsspørsmålet. Bakgrunnen for NOU-en var å se på sammenhengen mellom kompetanseutbyttet ved utdanningene og kravene til kompetanse i feltet. I Prop. 106 L (2012–2013) om endringer i barnevernloven er det et lengre kapittel om kompetanse og behovet for mer spesialisert og barnevernsfaglig kompetanse i barnevernet. Forslagsstillerne viser til at flere fagmiljøer, forskningsmiljøer, bruker- og interesseorganisasjoner har avdekket at det er store behov for kunnskapsutvikling i feltet. Noe av behovet handler om et kompetansegap mellom tjenestenes behov for kompetanse og den sluttkompetansen for eksempel en barnevernspedagog har som nyutdannet. For forslagsstillerne er det viktig at en nyutdannet kan føle mestring i et komplisert felt. Da blir det ekstra viktig at kompetansegapet ikke blir for stort, at det finnes gode ordninger for nyansatte med gode veiledningsordninger, og at studentene har fått mye og relevant praksis under utdanningen.

Forslagsstillerne er kjent med at utdanningene til barnevernet nesten ikke har vært endret siden 1980-tallet. Forslagsstillerne er bekymret for at utdanningene er svært ulike til tross for rammeplanen og at det er stilt spørsmål ved om enkelte utdanninger er i tråd med rammeplanen.

Forslagsstillerne viser til at Kommunenes Sentralforbund (KS), som er barnevernsansattes største arbeidsgiver, allerede i 2010 gikk offentlig ut og mente at utdanningen av barnevernspedagoger måtte bli mer forskningsbasert og praksisnær, og at den burde gå over et 4-årig utdanningsløp. De vurderte

allerede den gang at det var behov for mer fordypende kompetanse innenfor kommunenes ansvar for barnevern, av hensyn til oppgavene barnevernet skal løse. Forslagsstillerne er enige i at utdanningen både bør være lengre og kunne tilby mer relevant praksis. Forslagsstillerne er glad for at Venstre fikk gjennomslag i budsjettbehandlingen høsten 2013 der barnevernspedagogordningen ble løftet fra finansieringskategori F til E. Forslagsstillerne mener likevel dette bare var et lite skritt i riktig retning, og at det må en rekke tiltak til for å sikre et godt barnevern.

Forslagsstillerne mener det ikke bør være et privat valg om å ta en lengre utdanning i et felt som roper etter kompetanseutvikling, men at dette er myndighetenes ansvar. Forslagsstillerne mener man ikke kan ha en situasjon der det er tilfeldig om noen i barnevernet velger å ta en mastergrad og der høyere kompetanse ikke fører til høyere lønn. Forslagsstillerne mener dette kan og må løses gjennom kompetansekrav til ansatte.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen innføre kompetansekrav til ansatte i barnevernet.
2. Stortinget ber regjeringen iverksette forsøk med en femårig integrert, klinisk barnevernspedagogutdanning for å imøtekomme kompetansekravene.

6. april 2017

Terje Breivik

Trine Skei Grande

Abid Q. Raja